

lade Børn blive siddende i Skolen indtil 15 Aars Alderen, idet man erkender, at naar et Barn ikke har kunnet følge med indtil 14 Aars Alderen, vil det ikke som Overføder have nogen Nytte og Gavn af at blive i Skolen indtil 15 Aars Alderen. Jeg har spurgt forskellige jagtlybige Mænd, om de kunde sige mig, hvor mange Børn, der paa Grund af, at Skolekommissionerne ikke ville udskrive dem ved 14 Aars Alderen, blive nødt til at blive i Skolen indtil 15 Aars Alderen; men jeg har ikke kunnet faa nogle Oplysninger, man savner statistisk Materiale. Men den Erfaring, jeg har gjort, gaar ud paa, at her kun er Tale om et saare ringe Børneantal, men derimod har det en meget stor Betydning, hvorvidt Forældre maa beholde den Ret, de nu have, til Udskrivning af Skolen ved 13 Aars Alderen. Her foreligger der et statistisk Materiale, her kan man se, hvorledes denne Ret er bleven benyttet. Der foreligger nemlig for os et statistisk Materiale, udarbejdet af Ministeriet, gældende for Aaret 1893, og derefter viser det sig, at i det nævnte Aar blev Børn i 13 Aars Alderen i Købstæderne udfrevet i et Antal af 1,079, men i Landdistrikterne i et Antal af 5,710. Det vil altsaa sige tilfammenlagt i Aaret 1893 i alt 6,789 Børn. Det er nu det, Flertallet vil forhindre. De ville gøre en Indskrænkning i vor Lovgivning, der vil ramme gennemsnitlig aarlig henved 7,000 Hjem, og det glæder mig derfor, at den sidste ærede Taler, det ærede Medlem for Præsts (Bønløkke) saa paa den Sag, ligesom jeg ser paa den, at den Gang den Bestemmelse om Udskrivning ved 13 Aars Alderen blev indført, da betragtede Fremstridts- og Folkpartiet det som en Sejr, ligesom man overhovedet altid har betragtet det som en Sejr fra et demokratisk Synspunkt, naar man indskrænkede Statens Myndighed til Fordeel for Befolkningen selv. Det er jo en højst forfælsk Anvendelse, denne Ret har faaet i de forskellige Landsdele. I Købstæderne paa Verne er der af Børn i 13 Aars Alderen blevet udfrevet 1,75 pCt. af samtlige Børn i de offentlige Skoler, og i Købstæderne i Sylland 2,84 pCt. Paa Landet stiller Forholdet sig saaledes, at der af undervisningspligtige Børn i de offentlige Skoler er udfrevet ved 13 Aars Alderen for Verne 3,02 og for Sylland 2,55 pCt. Forholdet stiller sig ret forskelligt i de forskellige Amter. Paa Bornholm har man udfrevet ved 13 Aars Alderen 5,31 pCt., i Sorø Amt 5,04, i Holbæk Amt 4,20, i Ribe Amt 3,69, i Næstved Amt 3,42, i Hjørring Amt 3,38, i Maribo Amt 3,31, medens man i Frederiksborg og Ringløbing Amter kun har benyttet Loven for

1,75 pCt. af de undervisningspligtige Børn i de offentlige Skoler. Men man ser altsaa, at man har benyttet denne Ret nogenlunde jævnt fordelt over Landet, og den er, som saat, i 1893 benyttet for henved 7,000 Hjemts Bedkommende. Jeg gentager derfor mit Ønske, som jeg udtalte i mit forrige Foredrag, om, at det høje Ting vil følge Mindretallet i denne Sag. Jeg ser ingen Grund til, at man paa dette Punkt skal give efter for den højterede Ministers Ønske. Man har opfundet, hvad der lyder som en Trase for mine Øren, at tale om „Børnenes Ret“ i Modsetning til Forældrenes Ret. Ja, saadan noget siger man altid, naar man vil udvide Statens Myndighed til Skade for Forældrenes, saa taler man om, at det sker for Børnenes Rets Skyld. Nej, sig det rent ud: Det, man vil, er at udvide Statens Krav og Statens Myndighed over for Forældrene, idet man vil hindre dem i at kunne udskrive Børnene ved 13 Aars Alderen. Det ærede Medlem for Københavns 1ste Valgkreds (Trier) udtalte, at dersom man vilde sige til en fattig Mand: Vil du hellere have dine Børn udfrevne ved 13 Aars Alderen end sørge for, at de blive i Skolen og faa en fuldigere Udvikling til Gavn for hele deres Fremtid, saa vilde den fattige Mand sige: Nej. Ja, men hvorfor gør han det saa ikke? Der staar jo ikke i Loven af 2den Maj 1855, at Børnene skulle udskrives ved 13 Aars Alderen. Enhver fattig Mand, der har Raad og Øst til at lade sit Barn gaa til 14 Aars Alderen, han kan jo gøre det. Der er kun Tale om at udskrive Børnene, naar Forældrene kræve det, og endda kan det ikke ske, medmindre Børnene i 13 Aars Alderen have det Maal af Kundskaber, som Skolen overhovedet bør føre Børnene til. Men have de opnaaet det med 13 Aars Alderen, saa ser jeg ikke nogen Grund til at hindre Smaafolk i fremdeles at benytte denne Ret. — Med Hensyn til det ny Mulkssystem udtalte den højterede Minister Ønske om, at man vilde forandre Maksimum og Minimum for de Mulfter, der kunde idømmes, saaledes at man satte den laveste Mulk til 1 Kr. og den højeste til 50 Kr. Med Hensyn til at sætte den laveste Mulk til 1 Kr., skal jeg med stor Fornøjelse imødekomme den højterede Minister. Derimod vil jeg have mange Betænkninger ved at sætte Mulkten saa højt som til 50 Kr., og jeg er endda noget betænkelig ved, at man uden nogen egentlig Regel er gaaet til at give Skolekommissionen Myndighed til at kunne idømme Mulfter af indtil 25 Kr., og jeg vil forbeholde mig nærmere at overveje inden 3dje Behandling, om man kan tilvejebringe rimelige Regler,